

Sygn. akt IV KK 159/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSA del. do SN Jerzy Skorupka

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zdzisława Brodzisza
w sprawie **P. R.**

skazanego z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 5 listopada 2015 r.

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 23 grudnia 2014 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 15 września 2014 r.

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. K. – Kancelaria Adwokacka kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem sporządzenia i wniesienia kasacji na korzyść P. R.**

UZASADNIENIE

P. R., wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 15 września 2014 r., został uznany za winnego tego, że w okresie od 6 czerwca 2011 r. do 12 września 2013 r. w M. i w Pr., uporczywie nękał M. G. w ten sposób, że przebywając w różnych zakładach karnych wielokrotnie wysyłał do niej listy oraz wykonywał natrętne połączenia telefoniczne do miejsca jej zamieszkania i świadczenia pracy, w których groził i obrażał ją wulgaryzmami oraz wmawiał istnienie pomiędzy nimi bliskich relacji, sugerując także innym rozmówcom istnienie między nimi związku, przez co istotnie naruszał jej prywatność i wzbudził u niej uzasadnione powyższymi okolicznościami poczucie zagrożenia, przy czym czynu tego dokonał w okresie 5 lat od odbycia w okresie od dnia 3 października 2008 r. do dnia 6 czerwca 2011 r. kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej sześciu miesięcy, orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 20 stycznia 2010 r., za podobne przestępstwo umyślne tj. popełnienia przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które została mu wymierzona kara roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który podnosząc zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych oraz obrazy przepisów postępowania (art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 91 k.p.k., art. 410 k.p.k.), mające wpływ na treść wyroku, a także zarzut obrazy prawa materialnego – art. 190a § 1 k.k., wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz z ostrożności procesowej o zmianę wyroku przez orzeczenie kary w granicach dolnego ustawowego zagrożenia oraz warunkowe jej zwieszenie.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną.

Orzeczenie Sądu drugiej instancji zostało zaskarżone kasacją przez obrońcę oskarżonego. Poniesiono w niej zarzuty rażącego naruszenia prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia:

1) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegające na niepełnym rozważeniu zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy oskarżonego, w zakresie dokonania

oceny dowodów, która jest sprzeczna z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego tj.:

- pominięcia części wyjaśnień oskarżonego, w których opisał on przebieg widzenia z pokrzywdzoną w zakładzie karnym, a także faktów opisanych przez oskarżonego, dotyczących znajomości, pomiędzy oskarżonym, a pokrzywdzoną M. G.,
- brak wnikliwego rozważenia zeznań pokrzywdzonej M. G. w zakresie kontaktów pomiędzy nią, a oskarżonym oraz przyjęcia, że pokrzywdzona bała się oskarżonego, a także błędne przyjęcie, że fakt wysyłania kartek z pozdrowieniami i kart telegrosik spowodowany był strachem pokrzywdzonej przed oskarżonym,
- przyjęcia bezkrytycznie zeznań świadka W.B. z postępowania przygotowawczego, podczas gdy zeznania tego świadka nie polegają na prawdzie, a ponadto świadek zupełnie odmiennie zeznawał przed Sądem I Instancji,
- poprzez brak wyjaśnienia przez Sąd I Instancji wątpliwości odnośnie czasookresu przypisanemu oskarżonemu i brak wyjaśnienia tych rozbieżności w uzasadnieniu wyroku, co skutkowało dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych i w konsekwencji doprowadziło do przypisania oskarżonemu winy za rzekomo popełniony przez niego czyn,

2) art. 451 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez niesprowadzenie oskarżonego na rozprawę apelacyjną w dniu 23 grudnia 2014 r., pomimo złożenia przez oskarżonego wniosku o jego sprowadzenie w sytuacji, gdy w związku z zarzutami podniesionymi w apelacji obrońcy oskarżonego przedmiotem postępowania były również kwestie natury faktycznej, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa oskarżonego do rzetelnego procesu, w tym prawa do obrony.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego z dnia 15 września 2014 r., w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w części dotyczącej zarzutu obrazy art. 451 k.p.k.

W judykaturze ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym w sytuacji, gdy przedmiotem apelacji są kwestie natury faktycznej, w tym dotyczące oceny wiarygodności dowodów i ustalenia sprawstwa, sprowadzenie oskarżonego na rozprawę jest konieczne, jeśli tylko złoży on stosowny wniosek (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2008 r., V KK 356/07, LEX nr 359269, Prok.i Pr.-wkł. 2008/6/19, Biul.PK 2008/6/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2014 r. V KK 100/14, Prok.i Pr.-wkł. 2015/1-2/23, LEX nr 1514747, KZS 2015/1/36; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., V KK 446/14, LEX nr 1710412). Taki pogląd stanowi aprobowane także przez Europejski Trybunał Praw Człowieka kompromisowe rozwiązanie pomiędzy, mającą postać wyjątku, możliwością uznania za wystarczającą obecność na rozprawie apelacyjnej obrońcy oskarżonego a wyznaczającymi standard rzetelnego procesu względami gwarancyjnymi tj. umożliwieniem prowadzenia osobistej obrony przez oskarżonego na rozprawie odwoławczej i jest niezależny od faktu obecności na rozprawie obrońcy oskarżonego (zob. wyrok ETPCz z dnia 25 marca 1998 r., 23103/93).

Przechodząc na grunt realiów procesowych rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że oskarżony P. R. złożył wniosek o sprowadzenie go na rozprawę odwoławczą (zob. k. 377, t. II), który wprawdzie nie został szczegółowo umotywowany co do sposobu prowadzenia osobistej obrony, jednak wobec tego, że w apelacji jego obrońcy kwestionowane były ustalenia faktyczne, a także wskazywano na obrazę przepisów postępowania normujących zasady oceny materiału dowodowego, Sąd odwoławczy zobligowany był do sprowadzenia oskarżonego na rozprawę odwoławczą. Wydanie zatem przez ten Sąd postanowienia o niesprowadzeniu P. R. na rozprawę odwoławczą (zob. k. 379, t. II), stanowi rażące naruszenie art. 451 k.p.k., które skutkując naruszeniem prawa do obrony oskarżonego, uznane być musi za mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku. Należy też na marginesie zauważyć, że postanowienie Sądu drugiej instancji, poza wskazaniem przesłanki określonej w art. 451 zd. 1 k.p.k. *in fine*, nie zawierało żadnego uzasadnienia, co stanowiło naruszenie art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k.

Z tego względu konieczne stało się uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Procedując

powtórnie Sąd *ad quem* zapewni oskarżonemu udział w rozprawie odwoławczej, jeżeli ponowi on wniosek w tym przedmiocie. Biorąc pod uwagę charakter stwierdzonej obrazy prawa procesowego i jej konsekwencje dla toku postępowania, za bezprzedmiotowy obecnie należy uznać zarzut wadliwej kontroli instancyjnej, która będzie musiała zostać przeprowadzona ponownie przez Sąd drugiej instancji.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

kc